

Svar på motion Anställ läkare inom vuxenhabiliteringen

Ordförandens förslag

Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med motionssvaret.

Sammanfattning

Charlotte Bossen (C) har i en motion föreslagit att utreda möjligheten att anställa läkare inom vuxenhabiliteringen.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2024-12-05
2. Motion 2024-06-25
3. Länkar

Överväganden

Habilitering är enligt hälso- och sjukvårdslagen ett område med särskild kompetens om funktionsnedsättningar. Habilitering utgör därmed ett komplement till den hälso- och sjukvård som hela befolkningen i Sverige har rätt till.

Verksamhetsområde habilitering är en särskild verksamhet som ger insatser till barn, unga och vuxna med varaktiga, medfödda eller tidigt förvärvade, funktionsnedsättningar. Insatserna ska leda till att få ökad kunskap om funktionsnedsättningen och att hitta strategier i vardagen. Att få kunskap och strategier innebär att känna till och hantera styrkor och svårigheter som beror på funktionsnedsättningen. Det innebär också att bättre kunna hantera situationer där stress uppstår beroende på funktionsnedsättningen. Insatserna kan också främja fysisk och psykisk hälsa.

Varaktiga funktionsnedsättningar innebär ofta att omgivningen har stor betydelse och påverkan. Därför ger habiliteringen insatser till närstående och samarbetar

med de som är viktiga i personens vardag. Det är vanligt att ha fler kontakter inom exempelvis sjukvård och kommun. För att personen ska få en sammanhållen vård och planering samarbetar habiliteringen också med dem.

Insatserna från habiliteringen kan vara utbildning, träning och att skapa struktur och balans i vardagen. Det kan också vara att hitta strategier och hjälpmedel för att hantera vardagsaktiviteter. Arbetssättet är personcentrerat och insatserna utgår från personens behov, motivation och målsättningar.

Syftet med habiliteringen innebär således att skapa förutsättningar för patienten att utveckla, kompensera samt bibehålla förmågor och färdigheter för att få en fungerande vardag och möjligheter att vara aktiv och delaktig i samhället.

För att kunna uppnå syftet med habiliteringen och för att kunna genomföra uppdraget är verksamheten organiserad i tvärprofessionella team. På mottagningarna för barn och unga ingår läkare, sjuksköterska och dietist i teamen och det har sin bakgrund i att det för barn och unga finns en specialistverksamhet, VO barn och unga, på sjukhusen. Det finns en särskild läkargrupp som är specialistutbildade i pediatrik. Många av dessa läkare är dubbelspecialister med samtidig specialitet i till exempel neurologi, endokrinologi, kardiologi och så vidare. Om ett barn behöver tas om hand inom den specialiserade hälso- och sjukvården görs det inom ramen för barnklinikernas uppdrag. Så görs även om specialisten inte finns på kliniken till exempel vid ortopediska sjukdomar och skador. Om ett barn opereras för en fraktur, sker inläggning på barnkliniken med en barnspecialist som patientansvarig läkare och en ortoped som samarbetspart.

Utifrån strukturen med barnsjukvårdens uppbyggnad finns också pediatriker inom habiliteringsmottagningar för barn och unga och oftast är de barnneurologer med inriktning habilitering. Dessa läkare tjänsteköps för det mesta från barnklinikerna. Så istället för att barnet träffar sin patientansvariga läkare på barnkliniken träffar barnet sin läkare på habiliteringsmottagningen där också resten av habiliteringsteamet finns. Under perioder när habiliteringen saknat barnneurolog har barnet träffat sin patientansvariga läkare på barnkliniken i stället och då ofta tillsammans med någon ur habiliteringsteamet.

När det handlar om stöd till barn och familj vad gäller psykiatri finns barnpsykiatriker på Bup-mottagningarna. Här sker ett samarbete mellan habiliteringen och Bup genom gemensamma team för att en helhet ska skapas för insatser till exempel för barn och unga med autism och samtidig psykiatrisk problematik.

För vuxna patienter finns inte någon verksamhet motsvarande barnklinikerna. När man blir myndig är det primärvården som har det samordnande ansvaret.

Detta beskrivs tydligt i den regionala riktlinjen för vårdsamverkan och övergång till vuxensjukvården för barn och ungdomar med varaktig funktionsnedsättning.

Primärvården har ett övergripande ansvar för alla patienter, även för de patienter som ibland får insatser inom specialistsjukvården till exempel habiliteringen.

För vuxna patienter med varaktig funktionsnedsättning ges de habiliterande insatserna dels inom ramen för Region Skånes habiliteringsverksamhet, dels från kommunernas habiliteringsverksamhet. Bilaga 3, kopplat till Hälso- och sjukvårdsavtalet (HSA) anger vilken verksamhet som ansvarar för vad. Kort sagt ansvarar regionen för specialisthabilitering och kommunen för den så kallade vardagshabiliteringen.

De allra flesta hjälpmedel förskrivs av kommunens personal för patienter över 20 år.

För att skapa en helhet runt patienter med varaktiga funktionsnedsättningar behöver alla som möter dessa patienter säkerställa att samverkan sker. Utifrån habiliteringens perspektiv kan det handla om samverkan med primärvård, annan specialistsjukvård såsom psykiatri, neurologi, ortopedi och så vidare men också med olika kommunala verksamheter såsom socialtjänst, daglig verksamhet, gruppboenden med flera.

Denna samordning har alla verksamheter ett ansvar för att ta initiativ till och säkerställa genomförande för, det lagstadgas inom ramen för SIP.

Inom förvaltningen Psykiatri, habilitering och hjälpmedel arbetar vi mycket med samverkan och samarbete mellan våra olika verksamheter. Liksom det beskrivs ovan med gemensamma team för barn och unga som har varaktig funktionsnedsättning och samtidig psykiatrisk problematik håller motsvarande team att byggas upp för vuxna patienter och där det i vårt östra område sedan en tid tillbaka finns ett gott samarbete mellan habiliteringsmottagningar för vuxna och vuxenpsykiatri.

Per Einarsson
Ordförande

Katarina Hartman
Förvaltningschef